

Güneş Dil Teorisi: “Batı” ve “Türk” Arasındaki Sınırı İdare Etmek

Özlem Bayraktar

ÖZET

Bu çalışma Cumhuriyetçi seçkinlerin aslında uzlaşmaz görünen “ulusal özü korumak” ve “topyekûn modernleşme” hedeflerini uzlaştırma çabalarını Güneş Dil Teorisi deneyimi ışığında sorunsallaştırmaktadır. Diğer dünya dillerinin Türkçe’den doğduğunu iddia eden Güneş Dil Teorisi, genellikle tek parti döneminin resmi milliyetçiliğinin ırkçılığın kısıyında dolaştığının göstergelerinden biri olarak değerlendirilmiştir. Nitekim, Orta Asya’dan geldiği varsayılan Türk ırkına yaptığı göndermelerle bu teori dönemin seçkinleri arasında hakim olan ırkçı havayı yansıtmaktadır. Ancak bu teoriyi Kemalist milliyetçiliğin ırkçı eğilimlerinin basit bir tezahürü olarak değerlendirmek eksik bir okuma olacaktır. Söz konusu ırkçı eğilimlerin yanı sıra, Güneş Dil Teorisi özelinde Türk dili üzerine yapılan tartışmalar, Cumhuriyetçi seçkinlerinin “Batılılaşma” ve “millileşme” hedefleri arasındaki kaygan sınırı idare etme çabalarına hakim olan pragmatist yaklaşımı yansıtmaktadır. “Ulusal öz”e sahip olma iddialarını sürdürmek ve modernleşme projelerini meşrulaştırmak zorunda olan Cumhuriyetçi seçkinler Güneş Dil Teorisi’nde onları bu ikilemden kurtaracak pragmatist bir yol bulmuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Milliyetçilik, Dil Planlaması, Kemalizm, Irkçılık, Ulusal Kimlik

Giriş

Ulusal kimliklerin tanımı genellikle iki ana unsuru içinde barındırır: “biz” ve “öteki.” Ulusal kimlik farklı kimliklerle mücadele içinde kurgulandığı için “biz”in tanımı çoğunlukla “öteki”nin nasıl tanımlandığına sıkı sıkıya bağlıdır. Öteki kültürlerden kendini farklılaştırdığı ölçüde anlam kazanan ulusal kültürler için dil, ulusal farklılıkları yansıtan en önemli öğelerden biri olarak vazgeçilmez öneme sahiptir. Nitekim ulusal kimliklerin inşası sürecinde dil ulusun “ihlal edilemez” sınırlarının nereden geçeceğini belirlemede temel kıstaslardan biri olarak işlev görür. Sadece romantik milliyetçiler değil ulusu vatandaşların iradesine dayanan siyasi bir birliktelik olarak tanımlayan vatandaşlık temelli

milliyetçi akımlar da zaman zaman dili ulusal kimliğin en önemli unsurlarından biri olarak kabul etmişlerdir.¹

Bonnie Honig'e göre farklılık sadece bir kimliğe gönderme yapmakla kalmayıp kimliği içerden de tehdit eder; dolayısıyla farklılıklar kimliklerin sürekli sabitlemeye çalıştığı ve bunda genellikle başarısız olduğu gerçekler olarak karşımıza çıkar.² Bu açıdan bakıldığında, dilsel farklılıkların ulusal kimliğin bütünlüğüne tehdit oluşturmayacak şekilde kontrol altına alınması özellikle sınırları içinde farklı etnik toplulukları barındıran devletler için çetin bir görev olmaya devam etmektedir. Öte yandan, ulus devletin dille ilişkisi sadece homojen bir ulusal kimlik yaratma çabasından kaynaklanmaz. Çünkü dil her şeyden önce bir iletişim aracıdır ve siyasi iktidar, ulus devlet sınırları içinde sosyal, ekonomik ve kültürel hayatın sürdürülmesi için ortak ve standart bir dil oluşturmaya ihtiyaç duyar. Bununla bağlantılı olarak, siyasi iktidar eski ve yeni dillerle ulusal dil ve yerel lehçeler arasındaki farklılıklardan doğan sorunların da üstesinden gelmelidir.³ Yani ulus devletler dile yönelik politikalarında hem iletişimle ilgili sorunlarla hem de siyasi sorunlarla baş etmek zorundadır. Bu amaçla hem "statü planlaması"na girişip ülke sınırları içindeki farklı dillerin ve lehçelerin yasal statülerini yeniden düzenlerlerken hem de dil alanına yaptıkları "yaratıcı" ya da "sınırlayıcı" müdahaleler aracılığıyla iletişim ile ilgili sorunların üstesinden gelmeye çabalarlar.⁴

Devletin "yaratıcı" müdahaleleri alfabenin ve yazım imla kurallarının standartlaştırılmasını ve yazılı olmayan bir dilin yazılı bir dile dönüştürülmesini içerirken, "sınırlayıcı" müdahaleleri ise dilin yabancı etkilerden arındırılmasını amaçlamaktadır.⁵ Ancak, devletlerin dil alanına yaptıkları "yaratıcı" ya da "sınırlayıcı" müdahaleler de siyasi mücadelelerden bağımsız olarak düşünülemez. Ulusun dil aracılığıyla tahayyülü sadece diller arasındaki statü farklılaşmasına değil yazılı dillerin standartlaşmasına da bağlıdır. Başka bir deyişle, yerel dilsel farklılıkların bastırılması sayesinde standart bir form kazandırılan yazılı diller ulusun tahayyül edilmesinde merkezi öneme sahiptir.⁶ Ulusal kültürü temsil etme iddiasındaki milliyetçi seçkinler ulusal dil inşası sürecinde yerel lehçelerin hâlihazırda buldukları öğelerini seçici bir şekilde kullanırlar. Yerel bir lehçeyi olduğu gibi ulusal dil olarak benimsemek yerine önceki yerel lehçelerle bağlantısı bulunan ancak kendi yüksek kültürlerinin

---

¹ Hüseyin Sadoğlu, *Türkiye'de Ulusçuluk ve Dil Politikaları* (İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2003), ss. 28–29.

² Bonnie Honig, "Difference, Dilemmas and the Politics of Home," içinde Şeyla Benhabib (der.), *Democracy and Difference* (Princeton, N.J. : Princeton University Press, 1996), ss. 257 – 258.

³ Jonh De Vries, "Towards a Sociology of Language Planning," içinde D. F. Marshall (der.), *Language Planning* (Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins Publishing Company), s. 43.

⁴ Hüseyin Sadoğlu, op.cit. dipnot 1, ss. 38–39.

⁵ Josiane F. Hamers, Michel Blanc, *Bilinguality and Bilingualism* (Cambridge: Cambridge University Press, 1989), s. 169.

⁶ Benedict Anderson, *Hayali Cemaatler: Milliyetçiliğin Kökenleri ve Yayılması*, çev. İskender Savaşır (İstanbul: Metis Yayınları, 1995), ss. 44–45.

standartlarını temsil eden yeni bir ulusal dille ikame ederler.⁷ Bu süreçte ulusal dilden sökülüp atılacak unsurların neler oldukları sorusu sadece teknik bir mesele olarak ele alınamaz ve bu soru üzerine yürütülen tartışmalar ulusal kimliğin tanımının tam da merkezinde yer alır. Yani yalnızca ülke sınırları içinde konuşulan diller arasındaki statü farklılaşması değil, "dil mühendisliği" sürecinin kendisi de milliyetçi seçkinlerin kendi aralarındaki ve seçkinlerle kitleler arasındaki siyasi mücadelerin gerçekleştiği bir sahne olarak karşımıza çıkar.

Dahası, ulusal dil sorunu "geç modernleşme"nin yükünü sırtlanmış Avrupa dışı ülkelerde farklı boyutlar kazanmıştır. Partha Chatterjee'nin de belirttiği gibi dünyanın Batı dışı ülkelerindeki milliyetçi elitler uluslarının Batılı standartlara göre geri kalmış olduğunu kabul ederlerken bu standartların bizzat kendisinin yabancı bir kültüre ait olduğunun da farkındadırlar. Bu farkındalığa yanıt olarak bir yandan ulusal kültürlerini yeniden inşa etmeye ve modernleşmenin gerekliliklerine uyarlamaya çalışırken kültürlerinin özgünlüğünü korumak iddiasını da güderler. Nitekim Üçüncü Dünya'daki milliyetçi akımların en belirleyici özelliklerinden biri Avrupa'dan üstün ve aşkın bir kimliğe sahip olduklarını iddia etmeleridir.⁸ Dolayısıyla, Batı dışı ülkelerde ulusal dil ulusal özneyi ötekilerden ayırıştırmanın ve içsel farklılıkları susturmanın bir aracı olarak kurgulanmakla kalmaz, Avrupa'nın "medeniyetin doruk noktası" olduğu iddiası karşısında ulusun saygınlığını korumanın bir aracı olarak da hizmet görür. Öte yandan, Batı dışı ülkelerdeki milliyetçi seçkinlerin modernleştirme projeleri sıklıkla yabancı bir kültürün dayatılması olarak eleştirilmiştir. Bu eleştirilerin karşısında milliyetçi seçkinler kendi iktidar projelerini meşrulaştırırken "ulusun değişmez özü"nü temsil ettiğini söyledikleri ulusal dile sarılmaktan çekinmezler.

Kemalist Milliyetçiliğin "Batı" Tahayyülü

Batı'ya ve Batılılaşmaya karşı takınılan tavır Türk milliyetçiliğin en sorunlu alanlarından biri olmuştur. Modernleşme sürecinin başından beri Türkiye'de milliyetçi seçkinlerin birçoğu Türkiye'de kısmi veya bütüncül bir Batılılaşma projesinin ulusal kültürü bozacağı endişesini paylaşmıştır ve bu endişenin üstesinden gelecek yanıtlar bulmaya çalışmıştır. Osmanlı İmparatorluğunun son dönemlerinde bu sorunu sistematik bir çözülemeye tabii tutan ilk düşünürlerden biri Ziya Gökalp olmuştur. Gökalp'e göre Batılılaşma ve Türk milliyetçiliği arasında mutlak bir uyumsuzluk yoktur; çünkü bunlar birbirinden ayrı alanlar olan "kültür" ve "medeniyetle" ilişkilidir ve bu ikisi arasında bir sentez mümkündür. Gökalp için "medeniyet" bilim ve teknolojinin evrensel alanına karşılık gelirken, kültür milletin anonim ve özgün

⁷ Ernest Gellner, *Nations and Nationalism* (Oxford: Basil Blackwell, 1998), s. 57.

⁸ Partha Chatterjee, *Nationalist Thought and Colonial World* (London: Zed Books, 1986), s. 2.

ruhunu temsil etmektedir.⁹ Ziya Gökalp'ın kültür ve medeniyet sentezi önerisi, yani "Avrupalı olmayan insanlar için doğru modernleşme Batı kültürünün üstün maddi özellikleriyle Doğu'nun manevi üstünlüğünün sentezinde yatar" iddiası, Batı dışı milliyetçi akımların Batılılaşmanın ulusal kültürün özgün niteliklerini yok edip etmeyeceği sorusuna verdiği karakteristik yanıtlardan biridir.

Fuat Keyman'a göre modern Türkiye'nin oluşumu bir yandan Batı emperyalizmine karşı verilen bir bağımsızlık savaşına diğer yandansa Batı'nın epistemik ve moral üstünlüğünün kabul edilmesine dayanmaktadır. Keyman için, bu özelliğiyle Kemalist milliyetçi söylem "tersinden Garbiyatçılık" yapmaktadır. Şöyle ki, Kemalist milliyetçilik bir yandan Batı ve Doğu arasındaki epistemolojik ve ontolojik farklılığa ilişkin Şarkiyatçı varsayımı kabullenmiştir. Öte yandansa, Kemalist milliyetçilik Şarkiyatçılığın aşkın ve durağan olarak kurguladığı Doğuyu özne konumuna yükseltmiştir. Kemalist söylemde Doğu, artık edilgen bir nesne değildir; tarihin aktif failidir.¹⁰

Ne var ki, Kemalizmin diğer Üçüncü Dünya milliyetçiliklerinden ayrıştığı önemli noktalar vardır. Kemalist milliyetçilik aynı anda hem Batılı modernleşme modelini taklit etmek hem de belli bir otantiklik iddiasını sürdürmek isteyen bir Üçüncü Dünya milliyetçisinin ne yapması gerektiği sorusuna çok daha riskli bir yanıt vermiştir. Osmanlı geçmişiyle olan bütün bağlarını koparan Kemalist milliyetçilik bütüncül bir Batılılaşma projesini güderken bu projenin yabancı bir kültürün dayatılması olmadığını ısrarla vurgulamıştır.¹¹ Kemalizmin bulunduğu yanıt risklidir; çünkü Batılı yaşam şeklinin topyekûn kabulü Batı'nın "öteki" olarak tahayyülünü zorlaştırmaktadır.¹²

İktidarlarını Batı'yla aralarındaki kültürel farklılıklara yaptıkları vurgu dolayısıyla meşrulaştıran diğer milliyetçi akımların aksine Kemalizm Şarkiyatçı söylemdeki Doğu imajını basitçe tersine çevirmemiştir. Kemalistler ulusal özneyi Batının ayrılmaz bir parçası olarak tahayyül etmeyi seçmişler; otantiklik iddiaları ile "çağdaş uygarlık seviyesine erişme" hedeflerini uzlaştırmak için de Batı medeniyetinin üstünlüğü ve evrenselliği varsayımına sarılmışlardır.¹³ Sıklıkla Batı taklitçiliğiyle eleştirilen Kemalist milliyetçiliğin bu eleştiriye verdiği yanıt Batı'nın kültürel ve teknik boyutlarıyla birlikte bütün insanlığa ait evrensel bir medeniyete sahip olduğudur.¹⁴ Falih Rıfkı Atay'ın deyişiyle Mustafa Kemal

⁹ Ziya Gökalp, *Türkçülüğün Esasları*, Mehmet Kaplan (der.) (İstanbul: MEB Yayınları, 2000), ss. 64–65.

¹⁰ Fuat Keyman, "On the Relation Between Global Modernity And Nationalism: The Crisis of Hegemony And the Rise of Islamic Identity in Turkey", *New Perspectives on Turkey* (Sayı 13, 1995), s. 97.

¹¹ Haldun Gülalp, *Kimlikler Siyaseti: Türkiye'de Siyasal İslamın Temelleri* (İstanbul: Metis Yayınları, 2003), s. 35.

¹² Süleyman Seyfi Öğün, *Modernleşme, Milliyetçilik ve Türkiye* (İstanbul: Bağlam Yayınları, 1995), s. 32.

¹³ Baskın Oran, *Atatürk Milliyetçiliği: Resmi İdeoloji Dışı Bir İncele* (Ankara: Bilgi Yayınevi, 1997), s. 279.

¹⁴ *Ibid.*, s. 184.

"denizkızı miti"ne inanmamıştır: "Gerçekte ya balık vardır ya da insan."¹⁵ Başka bir ifadeyle ya Batı'nın izinden gidilecektir ya da Doğu'nun; ikisi arasında kabul edilebilir bir sentez yapmaya ise imkân yoktur.

Kemalizm'in Batı'yı tahayyül etme ve kendini Batı'yla ilişkilendirme biçimi Yunanistan'daki Batılı bir ulus devlet yaratma deneyimini büyük ölçüde andırmaktadır. Judanis'in belirttiği gibi, Yunan milliyetçileri *phillhellenizmi* [Yunan hayranlığı] Osmanlı İmparatorluğu'ndaki Rumların kendilerini sadece ulusal bir topluluk olarak değil, aynı zamanda köken bakımından Avrupalı bir ulus olarak tahayyül etmelerinde araç olarak kullanmıştır.¹⁶ Yunanistan'daki milliyetçi seçkinler antik ve modern Yunanistan arasında kurdukları ideolojik bağla Avrupalı oldukları iddiasını güderlerken, Türkiye'deki muadilleri de ulusun tarihini Osmanlı mirasını reddederek yeniden yazmak zorunda kalmışlar ve bu tarihin izlerini Orta Asya'nın uzak bozkırlarında aramışlardır. Dahası, Türk boylarının bu bozkırlardan çıkıp uygarlık meşalesini Avrupa'ya taşıdığını varsaymırlardır.¹⁷

Osmanlı-İslam mirasının reddinin Cumhuriyetçi seçkinler arasında yarattığı gerilim açık ve örtülü anlaşmazlıklar şeklinde ifade bulmuştur. Nitekim bu gerilim Kemalist milliyetçi projenin ikilemelerinden birini de gözler önüne sermektedir: Ulusal bağımsızlık mücadelesi Batıya karşı verilmiştir; öte yandan yeni "Türk ulusu" Batı'nın bir parçası olmayı hedeflemektedir. Dahası, Arap vilayetlerinin kaybedilmesine karşın ülke toprakları dahilindeki nüfusun çoğunluğu hala Müslüman'dır. Kaldı ki, din ulus inşası sürecinin kritik noktalarında bütünleştirici bir güç olarak önemli bir rol oynamıştır. Kurtuluş Savaşı'nın başlarında seçkinler halkı harekete geçirmek için "Hristiyan Batı'ya karşı "Müslüman Türk" imgesine sık sık başvurmuşlardır.¹⁸ Kurtuluş Savaşı'ndan hemen sonra ise Hristiyan Gagavuz Türklerinin Yunanistan'la Türkiye arasındaki nüfus mübadelesi kapsamında Türkiye'ye göç etme talepleri reddedilirken, anadilleri Türkçe olmasa da Müslüman olan Pomaklara ve Boşnaklara göçmen statüsünün verilmesinde bir sorun görülmemiştir.¹⁹ Yine İkinci Dünya Savaşı sırasındaki Varlık Vergisi uygulamasında da görüldüğü gibi, Kemalist milliyetçilik dini özel alana hapsetmeyi hedeflemişse de Müslümanlık tek parti dönemi boyunca resmi söylemde olmasa da en azından pratikte ulusal kimlik tanımının önemli unsurlarından biri olmuştur.²⁰

Ancak 1930'ların resmi söyleminde millet neredeyse tamamen dil ve hatta ırkla özdeşleştirilmiştir. Örneğin Haluk Karabatak 1934 tarihli İskân Kanunu'nun Kemalistlerin Türkiye'de ırk temelli bir sosyal yapı inşa çabalarını

¹⁵ Falih Rifki Atay, *Çankaya* (İstanbul: Bateş Yayınları, 1998), s. 435.

¹⁶ Gregor Jusdanis, *Gecikmiş Modernlik ve Estetik Kültür: Milli Edebiyatın İcat Edilişi*, çev. T. Birkan (İstanbul: Metis Yayınları, 1998), s. 9.

¹⁷ Hüseyin Sadoğlu, op.cit. dipnot 1, ss. 203–204.

¹⁸ Ibid., s. 204.

¹⁹ Oran, op.cit. dipnot 13, ss. 175–176.

²⁰ Ayhan Aktar, *Varlık Vergisi ve Türkleştirme Politikaları* (İstanbul: İletişim Yayınları, 2004).

gözler önüne serdiğini söylemektedir. Avrupa çapındaki Nazizm dalgasının, Kemalizm'in ırkçı eğilimlerinin 1930'larda baskın bir görünüm kazanmasındaki etkisinin altı sıkça çizilir. Karabatak da Kemalizmin ırkçı eğilimlerinin 1930'larda Avrupa'da giderek şiddetlenen ırkçılık rüzgârından beslendiğini kabul etmektedir.²¹ Tek parti döneminde milletin öncelikle dil üzerinden tanımlandığını da gösteren örnekler de vardır: Mustafa Kemal 17 Ocak 1931'de Adana Türk Ocağı'na yaptığı ziyarette "Türk olmanın Türkçe konuşmakla eşdeğer" olduğunu söyleyerek anadili Türkçe olmayan vatandaşların ulus inşası projesinden dışlanmasını beraberinde getirecek lengüistik bir milliyetçiliğin sinyalini vermiştir.²² Öte yandan söz konusu ziyareti esnasında Mustafa Kemal Adana'da yaklaşık 20.000 vatandaşın Türkçe konuşmadığını vurgulayarak, Ocak'ın genç üyelerini Türkçe'nin yayılması görevini üstlenmeye çağırmıştır.²³ Milliyetçi seçkinlerin Türkçe konuşan vatandaşların sayısını artırma çabası dilin araçsallaştırılmasında asimilasyoncu bir tavrın varlığını göstermektedir. Ne var ki, anadili Türkçe olmayan vatandaşların hakim kültüre asimile olmak için attıkları her adım "Vatandaş Türkçe Konuş" kampanyalarında olduğu gibi²⁴ onların kamusal alanda yeniden damgalanmasını da beraberinde getirmiştir.

Kemalizm'in "Dil Mühendisliği"

Cumhuriyet dönemi dil politikalarını şekillendiren iki temel kaygı, ulusal birlik ve bütünlüğü sağlamak ve Batının bir parçası olmaktır. Tekrar etmek gerekirse, Kemalizm'in tek meselesi her ne pahasına olursa olsun kolektif bir kimlik inşa etmek değildir. Cumhuriyet döneminin dil devrimi milliyetçi amaçlarla birlikte Batılı değerlerin içselleştirilmesini de hedeflemiştir. Örneğin, alfabe devrimi Mustafa Kemal tarafından "geçmişin hatalarını silmenin ve medeni dünyada yer edinmenin" koşulu olarak sunulmuştur.²⁵ Kemalizm'in sadık entelektüellerinden Yunus Nadi'nin deyişiyle alfabe devriminin asıl anlamı Avrupa'ya hem maddi hem de manevi anlamda bağlı bir Türkiye'dir.²⁶ Kemalizm'in dil devriminden beklentisi ise basitçe dilin "yabancı unsurlardan arındırılması" değildir. Dil devrimiyle hedeflenen, uzun dönemde hem batılı hem de ulusal bir zihniyetin yaratılmasıdır. Kemalist seçkinler şunu ummuştur: Yeniden inşa edilen ulusal dil Türk milletini diğer Müslüman cemaatlerden ayırıştırarak ve Batı medeniyetinin seküler fikir ve hassasiyetleriyle uyumlu olacaktır.²⁷ Batı kaynaklı kelimelerin dili arındırma girişimlerinden pek fazla etkilenmemiş olmasının nedeni bu olabilir.²⁸ Pan-Türkist emellerle uyumlu yeni

²¹ Haluk Karabatak, "1934 Trakya Olayları ve Yahudiler," *Tarih ve Toplum* (Sayı. 146, Ocak 1996), s. 4.

²² Zeynep Korkmaz, *Atatürk ve Türk Dili (Belgeler)* (Ankara: TDK Yayınları, 1992), s. 191.

²³ *Ibid.*, s. 191.

²⁴ Ayhan Aktar, *Varlık Vergisi ve Türkleştirme Politikaları* (İstanbul: İletişim Yayınları, 2004).

²⁵ Ali Sevim, M. Akif Tural, İzzet Öztoprak, *Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri* (Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, 1997), s. 274.

²⁶ *Cumhuriyet*, 1 Aralık 1928.

²⁷ Hüseyin Sadoğlu, op.cit. dipnot 1, ss. 201–202.

²⁸ Bernard Lewis, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, çev. Metin Kıratlı (Ankara: TTK Basımevi, 1998), s.429.

bir dil planlaması için siyasi destek arayan ve 1930'da yazdığı *Türk Dili İçin* adlı çalışmasında Batılı terimlerin Türk diline en az Arapça ve Farsça unsurlar kadar yabancı olduğunu söyleyen Sadri Maksudi Aral'ın Cumhuriyetçi çevrelerdeki gözden düşmesinin nedenini de burada arayabiliriz.²⁹

Kasım 1928'de Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilen alfabe değişikliğiyle Türkçe'de var olan Arapça ve Farsça kelimelerin ve dilbilgisi kurallarının önemli bir dayanağı ortadan kaldırılmış ve gelecekteki dil planlaması girişimlerinin önü açılmıştır. Nitekim alfabe değişikliğiyle ilgili bir kanun teklifi hazırlamakla görevli Dil Komisyonu alfabe devriminden sonra da çalışmalarına ara vermemiş ve sözlüklerden başlamak üzere "dili arındırmakla" uğraşmıştır.³⁰ Dil Komisyonunun bu yöndeki girişimleri beklenen sonucu vermeyince milletvekilleri arasından sadece dil sorunuyla uğraşacak bir Dil Kurulu oluşturulmuştur. Ancak üyeleri arasında çıkan anlaşmazlıklar ve Kurul'a tahsis edilen ödeneğin kaldırılması Temmuz 1931'de Kurul'un çalışmalarına son vermesine neden olmuştur. Hemen ardından 11 Temmuz 1931'de Mustafa Kemal; Afet İnan, Yusuf Akçura, Samih Rifat, Sadri Maksudi, Hamid Zübeyr ve Ruşen Eşref'le yaptığı bir toplantıda dil sorunuyla uğraşacak bir cemiyetin kurulmasını tartışmaya açmıştır ve iki gün sonra Türk Dili Tetkik Cemiyeti İçişleri Bakanlığı'na verilen bir dilekçeyle resmen kurulmuştur. Samih Rifat derneğin yöneticiliğine, Ruşen Eşref ise derneğin genel sekreterliğine atanmıştır. Celal Sahir ile Yakup Kadri de derneğin üyeleridir.³¹ Kuruluş yönetmeliğine göre Cemiyet iki alanda çalışacaktır. Bir yandan yazılı ve sözlü dil arasında bir bütünlük tesis etmeye çalışacak, Türk dilinin dilbilgisi kurallarını tespit edecek ve dilin kelime dağarcığını geliştirmek amacıyla Türkçe'deki ve halk dilindeki kelimeleri tarayıp derleyecektir. Cemiyetin ikinci hedefiyse kapsamlı filoloji çalışmaları aracılığıyla Türk dilinin diğer dünya dilleriyle ilişkisinin tesis edilmesidir.³²

Türk Dili Tetkik Cemiyeti herhangi bir Türk vatandaşının üye olabileceği bir dernek şeklinde kurulmuştur. Aslında çoğu Cumhuriyetçi seçkin o dönemde herkesin üye olabileceği bir dernek yerine uzmanlardan ve akademisyenlerden oluşan bir dil akademisinin kurulmasını tercih etmektedir. Öte yandan Yakup Kadri'ye göre milletin "devrimlerin bekçisi" olmasını isteyen Mustafa Kemal ise tüm vatandaşların katılımına açık bir cemiyetin kurulmasını tercih etmiştir.³³ Kamuya açık olmasının yanında, özerklik iddiası güdebilmek amacıyla cemiyetle devletin idari örgütü arasında belirli bir mesafe korunmaya çalışılmıştır; ancak cemiyet hiçbir zaman devletin siyasi müdahalelerine kapalı, özerk bir kurum

²⁹ Hüseyin Sadoğlu, op.cit. dipnot 1, ss. 234–235.

³⁰ Zeynep Korkmaz, *Türk Dilinin Tarihi Akışı İçinde Atatürk ve Dil Devrimi* (Ankara: A.Ü. DTCF Yayınları, 1963).

³¹ Ruşen Eşref Ünaydın, *Türk Dili Tetkik Cemiyet'nin Kuruluşundan İlk Kurultaya Kadar Hatıralar* (Ankara: TDK Yayınları: 1943), ss. 9 – 16.

³² Afet İnan, *Atatürk Hakkında Hatıralar ve Belgeler* (Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1984), s. 217.

³³ Yakup Kadri Karaosmanoğlu, *Atatürk ve Türk Dili* (Ankara: TDK Yayınları: 1963).

olmayı başaramamıştır. Aksine cemiyet Halkevleri ve tek parti hükümetiyle organik bir ilişki içinde olagelmıştır. Milli Eğitim Bakanı cemiyetin onursal başkanıdır ve dil, tarih ve edebiyat dalları bulunan Halkevleri cemiyetin harici örgütleri olarak çalışacaklardır.³⁴ Kent merkezlerindeki Halkevlerinin delegeleri de Dil Kurultaylarına katılacak ve izlenimlerini daha sonra kamuya duyuracaklardır.³⁵

26 Eylül 1932'de toplanan ilk Dil Kurultayına prensipte bütün vatandaşlar radyo ve gazetelerdeki duyurular aracılığıyla resmi olarak davet edilmiştir.³⁶ Yabancı dil bilimciler de cemiyetin üyeleri olarak Kurultay'a katılabileceklerdir. Yani, Kurultay'a katılımı yüksek tutma kaygısı dil devrimine bilimsel bir meşruiyet sağlama kaygısıyla yan yana durmuştur. Ayrıca çeşitli kent merkezlerine yerleştirilen radyo vericileri aracılığıyla vatandaşların Kurultay'daki görüşmeleri dinlemesi sağlanmaya çalışılmıştır: Ruşen Eşref'in sözleriyle, "demir ağızların önünde toplanıp" Kurultay'da görüşülenleri dinleyen vatandaşların Kurultay'a gönderdiği binlerce telgraf "ulusun sesi" olmuştur.³⁷

"Demir ağızlar"la kastedilen kamuya açık alanlarda dinlenebilen radyo vericileridir. Radyo bütün bir millete hitap edebilme özelliğiyle siyasi elitiz ve halktan kopukluk eleştirilerine karşı Kemalist seçkinlerin elinde önemli bir koz olmuştur. Meltem Ahıska, Cumhuriyet dönemi radyosu üzerine yaptığı çalışmada radyo dalgalarıyla yayılan sesler sayesinde Kemalist seçkinlerin türdeş bir ulus fantezisi kurduklarını ve kendilerini de bu türdeş kitlenin öncüleri olarak tahayyül ettiklerini göstermektedir.³⁸ Öte yandan, söz konusu ulusal kitlenin Kemalist söylemdeki imajına sessizlik ve edilgenlik hâkimdir. Yine Ruşen Eşref şöyle der bu kitle için: "Dolmabahçe Sarayı'nın mermer basamaklarında nasıl da sessiz ve sabırla oturmaktadırlar..."³⁹

Vatandaşların dil devrimine katılımını sağlama çabasının yanı sıra, bilimsel bir akademi yerine cemiyet kurulmasının tercih edilmesi "modern ulusal öznenin" yaratılmasında zaman kaybetmeme kaygısını da yansıtmaktadır. Zaman boşluğu Batı dışı ulusların kimlik tanımlarının neredeyse değişmez bir unsurudur. Çünkü bu ulusal kimlikler Batı dışı modernizenin temsillerinde "geri kalmışlık" olarak damgalanan ve içselleştirilen "geç

---

³⁴ Ruşen Eşref Üneydin, *Türk Dili Tetkik Cemiyet'inin Kuruluşundan İlk Kurultaya Kadar Hatıralar* (Ankara: TDK Yayınları: 1943).

³⁵ Cemal Gültekin, *Öz Dile Doğru: Halkevi Dil, Edebiyat, Tarih Kolu Neşriyatı 1* (Samsun: Ahali Basımevi: 1935).

³⁶ Ruşen Eşref Üneydin, *Türk Dili Tetkik Cemiyet'inin Kuruluşundan İlk Kurultaya Kadar Hatıralar* (Ankara: TDK Yayınları: 1943).

³⁷ *Ibid.*, s. 25.

³⁸ Meltem Ahıska, *Radyonun Sihirli Kapısı: Garbiyatçılık ve Politik Öznellik* (İstanbul: Metis Yayınları, 2005).

³⁹ Ruşen Eşref Üneydin, *Türk Dili Tetkik Cemiyet'inin Kuruluşundan İlk Kurultaya Kadar Hatıralar* (Ankara: TDK Yayınları: 1943), s. 52

kalmışlık" hissini hâkimiyetinde kurgulanmıştır.⁴⁰ Özetle bu tercihi yapanlar şöyle düşünmüştür: "Akademiler her zaman dilin akışının gerisinde kalırlar... Ancak Türk Dil Cemiyeti devrimin gerisinde kalmaz... Aksine devrimi kendi yapar ve diğerlerinin yolunu açar"⁴¹ Yakup Kadri de "Akademi bir statüko kurumudur ve devrimci bir kurum olamaz, ancak Türk Dil Cemiyeti devrimci bir kurumdur"⁴² diyerek bu düşüncüyü onaylar. Nitekim kurultay esnasında da dil planlaması bu "devrimci aciliyet" hissiyle meşrulaştırılmıştır.

Söz konusu aciliyet hissine rağmen yine de Kurultaya olabildiği kadar "demokratik" bir görünüm vermeye çalışılmıştır. Gerçekten de Kurultay devletin dil alanına müdahalesinin destekçilerini ve muhaliflerini bir araya getirmiştir. Dili hiçbir müdahalede bulunmadan kendi doğal akışına bırakmayı savunan Hüseyin Cahid'in bu fikirlerini Kurultay'da sunma şansını yakalaması Kemalist seçkinlerin yabancı akademisyenler ve temsilcilerin önünde demokrasiye açıklık iddialarını meşrulaştırması açısından önemlidir. Ancak bu "demokratik sahnenin" arkasında oyunun kuralları önceden belirlenmiştir ve Kurultay hâlihazırda dil planlamasının gerekli ve zorunlu olduğu düşüncesiyle toplanmıştır.⁴³

Türk dilinin diğer dillerle ilişkisinin temel gündem maddesi olduğu 1934'teki İkinci Dil Kurultayı'ndan sonra Viyanalı dilbilimci Dr. Phil H. F. Kvergic'in bir sonraki yıl kaleme aldığı *Türk Dili'ndeki Bazı Unsurların Psikolojisi* adlı çalışma Mustafa Kemal'e gönderilmiş ve konuyla ilgili yeni bir tezin önünü açmıştır. Kvergic çalışmasında çeşitli antropolojik bulgular ve Freud'un psikoanaliz yöntemi aracılığıyla Türk dilinin diğer dillerle bazı akrabalık ilişkileri olabileceğini iddia etmiştir. Kvergic'e göre temel enerji ve yaşam kaynağı olan güneş ilk insanları çevrelerini anlamaya ve anlamlandırmaya zorlamıştır. Bu insanlar ilk olarak güneşe karşı hissettikleri sevgi, şaşkınlık, korku ve şefkat gibi duygularını ifade etmeye çalışmışlardır. Diğer yandan fizyoloji çalışmalarının gösterdiği gibi insanoğlunun çıkardığı ilk ses "a" olmalıdır. Bu sesin zaman içinde tekrar edilmesiyle ilk kelime olan "ağ" ortaya çıkmıştır. Türkçe'nin eski lehçelerinde bu kelime "yaratmak," "renk değiştirmek," "aydınlatmak," "gökyüzü," "hüner" ve "ışık" anlamlarına gelmektedir. Dolayısıyla ilk ilkel dil Türklere ait olabilir. Bu nedenle Kvergic'in iddiaları "Güneş Dil Teorisi" olarak adlandırılmıştır. Mustafa Kemal, Kvergic'in çalışmasını 1935'te kaleme aldığı *Etimoloji, Morfoloji ve Fonotik Bakımından Türk Dili* adlı eserinde temel kaynak olarak kullanılmıştır. Ancak Mustafa Kemal'in "Türk dilinin diğer bütün dünya

⁴⁰ Meltem Ahıska "Occidentalism: The Historical Phantasy of The Modern," *South Atlantic Quarterly* (Cilt 102, Sayı 2/3, 2003), s. 356.

⁴¹ Rıdvan Çongur, *Dilimizin Özleşmesinde Aşırı Davranılmış mıdır?* (Ankara: TDK Yayınları, 1963), s. 18.

⁴² Yakup Kadri Karaosmanoğlu, *Atatürk ve Türk Dili* (Ankara: TDK Yayınları: 1963), s. 9.

⁴³ Ruşen Eşref Ünaydın, *Türk Dili Tetkik Cemiyet'nin Kuruluşundan İlk Kurultaya Kadar Hatıralar* (Ankara: TDK Yayınları: 1943).

dillerine öncülük ettiği⁴⁴ iddiası Kvergic'in tezine göre çok daha cüretkardır: 1935 yılından önce gazete sütunlarında sıkça tartışılan bu iddia 1936'daki Üçüncü Kurultay'ın gündeminin de ana başlığı olacaktır.

Aslında Güneş Dil Teorisi "Türklerin tarihlerini yeniden keşfi" olarak adlandırılan Türk Tarih Tezi'nin inşa ettiği zeminde yükselmiştir.⁴⁵ Türk Tarih Tezi'ne göre Orta Asya sadece Türk medeniyetinin değil insanlığa ait bütün buluşların kaynağıdır ve ilk dünya medeniyeti Orta Asyalı Türkler tarafından kurulmuş olup göçlerle Doğu'dan Batı'ya taşınmıştır. Yani Türkler sadece İslam medeniyetinin değil Batı medeniyetinin de "kurucularıdır".⁴⁶ Türk Tarih Tezi'ne sırtını dayayan Güneş Dil Teorisi de Afrika'dan Avrupa'ya ve hatta Amerika'ya kadar bütün kültürel dillerin kökeninin Türkçe olduğunu sonucuna varmıştır.⁴⁷

Güneş Dil Teorisinin "keşfinden" sonra temel mesele Türk dilinde hali hazırda kullanılan Batı ya da Doğu kaynaklı kelimelerin öz Türkçe karşılıklarını bulmak değil, bu kelimelerin kökenlerinin aslında "bütün dillerin atası" olan Türkçe'den geldiğini göstermek olmuştur.⁴⁸ Başka bir deyişle, Güneş Dil Teorisi, dile yapılan "arındırıcı" müdahalelerin meşruiyet temelini sarsmış ve hem Türkçe'deki Arapça ve Farsça kelimeleri korumak isteyenlerin hem de Batı kaynaklı kelimelere Türkçe karşılıklar bulmanın gereksiz olduğunu düşünenlerin talepleriyle örtüşmüştür.⁴⁹ Güneş Dil Teorisi özellikle de Batılı terimlerin Türkçe'deki varlığını garanti altına almıştır. Cemiyetin Batılı kelimelere karşı takındığı hoşgörülü tavır daha 1933'te yayınladığı *Öz Türkçe Cep Kitabı*'nda da görülebilir. Bu cep kitabında Arapça ve Farsça kelimelerin yerine Türkçe karşılıklar önerilirken birkaç Batılı kelime olduğu gibi bırakılmıştır. Hatta Arapça ve Farsça kelimelerin atılmasından doğan boşluk zaman zaman bu kelimelerin Batılı muadilleriyle kapatılmaya çalışılmıştır.⁵⁰

Cemiyetin Genel Sekreteri Necmi Dilmen 1936'daki Üçüncü Kurultay'da sunu söylemiştir: Tezin dil planlamasında etkisi "rahatlama" şeklinde yaşanmıştır, çünkü görünüşte yabancı olan çoğu kelimenin kökeninin Türkçe'de bulunduğu tez sayesinde kanıtlanmıştır. Dolayısıyla halk dilinde kullanılan kelimeleri "yabancı" kökenden geliyor gibi görünseler bile Türkçe'den atmaya gerek yoktur. Artık dernek yazılı dile halk dili arasında uyum sağlamaya odaklanacak ve Türkçe'den atılacak kelimeler sadece halk diline yabancı

⁴⁴ Ragıp Hulusi Özdem (Eylül 1936). "Üçüncü Dil Kurultayı Açılırken," *Yeni Türk* (Vol. 4, No.45, Eylül 1936), s. 471.

⁴⁵ Suavi Aydın (2002). "Cumhuriyetin İdeolojik Şekillenmesinde Antropolojinin Rolü: Irkçı Paradigmanın Yükselişi ve Düşüşü," Tanıl Bora & Murat Güntekin (der.) içinde, *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce-Kemalizm* (İstanbul: İletişim Yayınları, 2002), s. 257.

⁴⁶ Hüseyin Sadoğlu, op.cit. dipnot 1, s. 248.

⁴⁷ Ömer Asım Aksoy, *Atatürk ve Dil Devrimi* (Ankara: MEB Basımevi, 1963).

⁴⁸ Bernard Lewis, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, çev. Metin Kırıatlı (Ankara: TTK Basımevi, 1998).

⁴⁹ Agah Sırrı Levend, *Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri* (Ankara: TDK Yayınları, 1960), s. 439.

⁵⁰ Uriel Heyd, *Language Reform in Modern Turkey* (Jerusalem: The Israel Oriental Society, 1954), ss. 76 – 77.

kelimeler olacaktır.⁵¹ Ancak Dilmen Güneş Dil Teorisi'nin Türkçe'deki Arapça, Farsça ve Fransızca kelimelerin varlığını korumak isteyenlerin "oyun"u olduğunu düşünenleri bu hataya karşı uyarmaktan da geri kalmaz.⁵² Beşinci Dil Kurultayı ise meşruiyeti Güneş Dil Teorisi'yle sarsılan dili arındırma politikasının büyük ölçüde hız kestiğini gösterir. Söz konusu Kurultay'da Genel Sekreter Cemiyetin dil devrimindeki rolünü neredeyse tamamen evrimci bir şekilde ele almıştır.⁵³ Nitekim bu Kurultay'dan sonra Hüseyin Cahid Yalçın'ın cemiyetin başkanlığına getirilmesi de dil mühendisliği sürecinde yeni bir aşamanın başladığını belirtmektedir.

Güneş Dil Teorisi "Türk ırkına" yaptığı referanslarla dönemin ırkçılık dozu yüksek siyasi ve entelektüel ortamının tam da aradığı yanıttır. Ancak Güneş Dil Teorisi'nde yalnızca Kemalizmin ırkçı eğilimlerinin izlerini aramak resmin tamamının gözden kaçırılmasına neden olacaktır. Söz konusu olan bundan daha fazlasıdır. Yakup Kadri Güneş Dil Teorisi'ni dil planlamasında "orta yol bulma çabası"⁵⁴ olarak adlandırmış, Falih Rıfki ise dil planlamasında girilen bu yeni aşamayı Mustafa Kemal'in dili arındırma siyasetinin aşırılıklarının farkına varmasına bağlamıştır.⁵⁵ Bu teoriyle birlikte aslında dilin "ulusal özü" "öteki"den ayırtırmakta oynadığı rol azaltılmış görünmektedir; çünkü Türk diliyle diğer diller arasındaki sınırların geçirgenliğine bir nevi meşruiyet kazandırılmıştır. Ancak çağdaş uygarlığın ve dünya dillerinin Orta Asya Türk medeniyetinden ve Türk dilinden kaynaklandığı iddiası milliyetçi seçkinlerin Batı dışı bir ulusun yara almış onurunu iyileştirme ve toplumu batılılaştırma "çabalarını" meşrulaştırma girişimi olarak da görülebilir. Çünkü Türk Tarih Tezi ve onun üzerine inşa edilen Güneş Dil Teorisi sayesinde birlikte bütün maddi ve manevi yönleriyle birlikte "Batılılaşma" projesinin topluma yabancı bir hayat tarzının dayatılması demek olmadığını, tersine söz konusu bu projenin tam da "ulusu uykusundan uyandıracak prens öpücüğü" olduğunu söylemek kolaylaşmıştır. Tüm bunların yanında Güneş Dil Teorisi dil devriminin fantastik boyutlar kazanan aşırılıklarının törpülenmesine ya da hızının kesilmesine de pratik bir dayanak sağlamıştır. Bu açıdan Teori milliyetçi seçkinlerin "Batılı olmak" ile "milli olmak" arasındaki sınırları idare etmenin zorluğu karşısında buldukları pragmatist bir çözümdür.

Sun Language Thesis: Managing the Frontier Between the "West" and the "Turk"

Reconstruction of language has been fundamental both in drawing the boundaries of the "national us" and in silencing the internal linguistic

⁵¹ *Üçüncü Türk Dil Kurultayı-Tezler, Müzakere Zabıtları* (İstanbul: Devlet Basımevi, 1936), ss. 9-13.

⁵² İbrahim Necmi Dilmen, "Güneş Dil Teorisinin Esasları," *Ülkü* (Cilt 6, Sayı 35, 1936).

⁵³ Hüseyin Sadoğlu, op.cit. dipnot 1, ss. 261-262.

⁵⁴ Yakup Kadri Karaosmanoğlu, *Atatürk ve Türk Dili* (Ankara: TDK Yayınları: 1963), s. 87

⁵⁵ Falih Rıfki Atay, *Çankaya* (İstanbul: Bateş Yayınları, 1998), s. 477.

differences inside a national territory itself. In the non-Western context, the concern with national language is connected with the tension in the nationalist thought between the claim to cultural distinctiveness and the urge to westernization. In non-Western parts of the world, national languages have been instrumentalized both for protecting self-respect in face of the inferiorized image of the Orient in the Orientalist discourse and for justifying modernization projects of nationalist elites. Many non-Western nationalist movements reproduced the Orientalist discourse in a reversed manner. While these movements positively reaffirmed the identity of the Orient, they internalized the epistemic and moral superiority of the West at the same time.

It has been widely argued that Kemalist nationalism also reproduced the ontological difference between the West and the Orient by its claim to cultural authenticity. However, choosing to become an inalienable part of the Western world, Kemalist nationalism did not merely adopt the theoretical distinction between culture and civilization in Gökalp's understanding of the nation and tried to legitimate its will to Westernization by making references to national history and language. Kemalist nationalism aimed at the purge of all the "oriental" blemishes from the public sphere and found out its essential others in the images of the Ottoman and the Islamic. It diverged from many other non-Western nationalist movements the extent it claimed for the Turkish roots of the Western civilization.

The language policies of the Republican era were shaped by the concern for national unity and integrity on one hand, and the will to westernization, on the other. The problem for Kemalism was not simply the construction of a collective national identity at all costs. The language revolution targeted the internalization of the Western values along with nationalist causes. The reconstructed national language was to differentiate the Turkish nation from other Muslim communities and to satisfy the secular ideas and sentiments of the Western civilization.

It seemed that the task of "nationalizing language" was assigned to an apparently autonomous association in the 1930s. Literally, Turkish citizen could become a member of Turkish Language Study Association. However it did never become an autonomous body immune from state interventions. Besides the concern for ensuring people's participation in language revolution, the establishment of a language association instead of an academy also reflected Kemalist elites' sense of urgency in the regeneration of a modern national self.

A study titled *The Psychology of Some Elements in the Turkish Language* by a philologist from Vienne, Dr. Phil H. F. Kvergic was posted to Mustafa Kemal after the Second Language Congress of 1934. This study paved the ground for the Sun Language Thesis. In his study, using anthropological evidence and the psycho-analysis method of Freud, Kvergic tried to demonstrate that the Turkish language could have some affinity with other

languages. His study was used by Mustafa Kemal, who made a much more ambitious claim than Kvergić's: "Turkish language could have pioneered all the world languages."

Not only did The Sun-Language Thesis of the 1930s reflect the racist tendencies of Kemalist nationalism, it was also articulated as a part of Kemalism's pursuit of a total Westernization project. After the dissertation of the Thesis the main problem was to prove that the already present words in Turkish had a Turkic origin. Ironically enough, despite its racist references, The Sun Language Thesis paved the way for the limitation of the purification efforts in the language planning policy of the state. The Sun Language Thesis especially guaranteed the existence of Western terms in Turkish.

This study problematizes Turkish nationalists elites' attempts at reconciling the goals of "preserving the national essence" and "wholesale modernization," which actually seemed irreconcilable. The Sun Language Thesis, which claimed that other world languages originated from Turkish, is usually interpreted as implying that official nationalism of the single party era wandered around the border of racism. Indeed, with its references to the Turkish race, assumed to originate from the Central Asia, the thesis reflected the racist climate that was dominant among the elites of the era. However, evaluating this thesis as a mere implication of the racist tendencies of Kemalist nationalism will be an impartial reading. Apart from these racist tendencies in question, the debates over the Turkish language that took place within the particular case of The Sun Language Thesis reflected the pragmatist approach that dominated the state elites' attempts at managing the slippery frontier between their goals of "Westernization" and "nationalization." The state elites, who had to maintain their claim to possess a "national essence" and to justify their modernization project, found a pragmatist route in The Sun Language Thesis that would help them save themselves from this dilemma.

Keywords: Nationalism, Language Planning, Kemalism, Racism, National Identity

Özlem Bayraktar

**Boğaziçi Üniversitesi Atatürk Enstitüsü, Doktora Öğrencisi
Yeditepe Üniversitesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü
Araştırma Görevlisidir.**